

แบบฝึกหัดสำหรับเทนอร์แซกโซโฟน
จากการบรรเลงคีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทิน

Exercises for Tenor Saxophone
from Stanley Turrentine's Improvisations

ภูวนันท์ภัส เชื้อเมือง' และเด่น อยู่ประเสริฐ

¹ปริญญาครุศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ศึกษา วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต, Phuwananphat.c58@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้นำเสนอแบบฝึกหัดสำหรับเทนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลงคีตปฏิภาณของ สแตนลีย์ เทอร์เรนทิน ในขณะที่สังกัดค่ายซีทีไอเรคคอร์ด ผู้วิจัยได้ใช้บทเพลง *Sugar*, *Storm* และ *Gibraltar* ในการวิเคราะห์หาลักษณะเด่นในการบรรเลงคีตปฏิภาณของ สแตนลีย์ เทอร์เรนทิน จากบทเพลงข้างต้น เพื่อทำการอธิบายลักษณะเด่นด้วยแนวคิดพื้นฐานในดนตรีแจ๊ส จากนั้น นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเทนอร์แซกโซโฟน จากผลการวิเคราะห์การบรรเลงคีตปฏิภาณของเทอร์เรนทิน พบลักษณะเด่นในการการดำเนินทำนองด้วยโน้ตจากบันไดเสียงเพนตาโทนิคไมเนอร์ บันไดเสียงบลูส์ การใช้โน้ตสามพยางค์ โหมทิงจังหวะ การพัฒนาจังหวะ การเคลื่อนออกของลักษณะจังหวะ โคลเทรนลิก และการใช้เทคนิคสำหรับแซกโซโฟน จากนั้นได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาสร้างเป็นแบบฝึกหัดจำนวน 10 บท โดยวางเนื้อหาแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เพื่อให้ผู้ฝึกได้ทำความเข้าใจลักษณะเด่นของเทอร์เรนทิน ทั้งยังได้เรียงระดับจากง่ายไปหายากตามลำดับ ก่อนการใช้แบบฝึกหัด ผู้วิจัยแนะนำให้ผู้มีความรู้ในแซกโซโฟนและทฤษฎีดนตรีดนตรีแจ๊สในระดับกลางขึ้นไปหรือเทียบเท่ากับระดับ 4-6 จากการแบ่งระดับในงานวิจัยเรื่องอินโคเปอเรตดิ้งแจ๊สอินทูนเดอะสตีทอออฟ แซกโซโฟนแอทคอร์ดเจอร์คูเอทเลเวล โดยเจฟฟรีย์ดับเบิลยูเบเนดิก แบบฝึกหัดยังได้กำหนด การดำเนินคอร์ดแบบ ii V I เนื่องจากสามารถพบได้บ่อยในการบรรเลงดนตรีแจ๊ส เพื่อให้ผู้ฝึกสามารถนำแบบฝึกหัดไปใช้ในการบรรเลงได้

คำสำคัญ: แบบฝึกหัดเทนอร์แซกโซโฟน, สแตนลีย์ เทอร์เรนทิน, คีตปฏิภาณ

ABSTRACT

This research presents tenor saxophone exercises based on the improvisations of Stanley Turrentine under CTI Records. The researcher selected the three songs of Stanley Turrentinen including *Sugar*, *Storm*, and *Gibraltar* for the analysis of their notable characteristics. The purpose of this analysis was to clarify the basic notable characteristics of jazz for the creation of tenor saxophone exercises. The results found that Stanley's songs comprised pentatonic scales, blues scales, triplets, rhythmic motive, motive development, rhythmic displacement, john coltrane lick, and saxophone techniques. The results were applied to the creation of ten tenor saxophone exercises. The exercises ranging from easy to difficult were designed for learners with knowledge of saxophone and

jazz theories or level 4-6 learners as graded by Benedict (1992) in his study entitled “Incorporating Jazz into the Study of Saxophone at the Undergraduate Level: a Graded Index of Materials and Recommendations for their Use”. Besides, the exercises included practices of ii V I chords in major scale frequently found in jazz improvisation.

Keywords: Tenor Saxophone Exercises, Stanley Turrentine, Improvisation

1. บทนำ

การฝึกฝนทักษะในการบรรเลงคีตปฏิภาณ เพื่อนำไปใช้ในการบรรเลงดนตรีแจ๊สนั้น นอกเหนือจากการเรียนรู้ทฤษฎีและประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊ส ควรหมั่นฝึกฝนทักษะการฟัง การซ้อม เพื่อให้การบรรเลงจริงเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีชนิดใดก็ตาม หากแต่การฝึกด้วยตนเองนั้นอาจทำให้ใช้เวลาในการฝึกยาวนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิคต่าง ๆ สำหรับเครื่องดนตรีชิ้นนั้น แบบฝึกหัดที่ผู้สร้างเป็นผู้บรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นนั้นเป็นผู้สร้างขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ จะช่วยให้การฝึกนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วและรวดเร็ว อันเนื่องมาจากผู้สร้างได้เข้าใจถึงเอกลักษณ์ และเทคนิคต่างๆของเครื่องดนตรีชิ้นนั้นอย่างลึกซึ้ง โดยการสร้างแบบฝึกหัดสำหรับเฉพาะเครื่องดนตรีมีความหมายเป็นไปในทิศทางที่คล้ายกันกับยศสรรัส จิรายุวัฒน์ (ยศสรรัส จิรายุวัฒน์, 2560, น. 1) กล่าวโดยสรุปได้ว่าเนื่องจากผู้สร้างแบบฝึกหัดมีความเข้าใจในสรีระและข้อจำกัดของเครื่องดนตรีนั้นๆเป็นอย่างดี

แบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับการฝึกนั้น ผู้สอนหรือผู้ฝึกควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับ และความสามารถของผู้บรรเลง เนื่องจากแบบฝึกหัดแต่ละชนิดมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันชัดเจน อาทิ แบบฝึกหัดที่เน้นพื้นฐานของเครื่องดนตรี แบบฝึกหัดที่เน้นการพัฒนาความคล่องตัวในการบรรเลง หรือแบบฝึกหัดที่เน้นเทคนิคสำหรับเครื่องดนตรีชิ้นนั้นเป็นต้น แม้ว่าจะเป็นแบบฝึกหัดประเภทเดียวกันก็จะมีระดับความยากง่ายที่แตกต่างกันด้วย ดังที่ผู้เชี่ยวชาญเบเนดิก (Benedict, 1992, p. 31) ได้แบ่งความยากง่ายของหนังสือสำหรับฝึกดนตรีแจ๊สชุดเอเบอร์โซล (Aebersold) ออกถึง 6 ระดับ สำหรับการเลือกใช้ในการฝึกซ้อมเพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับผู้ฝึก

แบบฝึกหัดสำหรับแซกโซโฟนเองมีหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นแบบฝึกหัดสำหรับดนตรีคลาสสิกหรือดนตรีแจ๊สต่างมีระดับที่หลากหลายนั่นยังมีเป้าหมายที่แตกต่างกันชัดเจน อาทิ แบบฝึกหัดสำหรับการฝึกเสียงสูงเรื่องท็อบโทนฟอร์เดอะแซกโซโฟนโพรออคเตฟเรนจ์ (Top-tones for the saxophone four-octave range, 1977) ของแรชเชอร์ (Rascher) โลโบดา (Loboda, 2018, pp. 7-8) ได้กล่าวถึงแบบฝึกหัดที่ได้เขียนไว้โดยสรุปว่าเป็นแบบฝึกหัดที่ได้เน้นไปที่การพัฒนาเรื่องเสียงสูงโดยให้ผู้ฝึกได้จินตนาการเพื่อให้ได้ยินเสียงจากข้างในร่างกาย ทั้งยังแนะนำเรื่องการควบคุมความเร็วลมและบริเวณปากของผู้ฝึก

ทั้งนี้เอลิและแวนเดอเรน (Ely & Van Deuren, 2009, p. 341) ได้กล่าวสนับสนุนถึงการใช้นิ้วที่สูงมากกว่าปกติของเครื่องบนแซกโซโฟนคือเสียงที่สูงกว่าเอฟชาร์ป (high F#) นั้น มักจะพบในงานระดับที่ยาก และพบได้ในนักแซกโซโฟนแจ๊ส ในการบรรเลงคีตปฏิภาณ ผู้บรรเลงสามารถฝึกช่วงเสียงสูงนี้ได้หลังจากฝึกฝนและควบคุมเครื่องแซกโซโฟนได้อย่างดีในช่วงเสียงปกติ เนื่องจากการฝึกช่วงเสียงสูงนี้เป็นเทคนิคพิเศษ ที่รวมไปถึง ระบบนิ้ว รูปปาก ช่องปาก รวมไปถึงการเปลี่ยนความเร็วและเป้าหมายของลมที่เป่าออกมา หรือแนวทางในแบบฝึกหัดแจ๊สคอนเซ็ปชัน (Jazz conception) โดยซไนเดโร (Snidero, 1996, p. 6) ได้อธิบายรูปแบบเอาไว้ว่าแบบฝึกหัดนี้มุ่งเน้นการฝึกแนวความคิดในการบรรเลงเพื่อให้ผู้ฝึกได้ยินเสียงที่ถูกต้องก่อนนำไป ปรับใช้ในการบรรเลงจริง

สแตนลีย์ เทอร์เร็นติน (Stanley Turrentine, 1934-2000) นักเทนเนอร์แซกโซโฟนชาวอเมริกา ในแนวโซล แจ๊ส (Soul Jazz) และฟิวชั่นแจ๊ส (Fusion Jazz) ข้อมูลจากเว็บไซต์ออลออบาท์แจ๊ส (Stanley Turrentine, 2016) กล่าวว่า เป็นนักเทนเนอร์แซกโซโฟนที่ได้รับฉายาว่าเดอะซูการ์แมน (The Sugar Man) หรือมิสเตอร์ที (Mr.T) จากการที่เขา ได้รับชื่อเสียงเป็นอย่างมากในการออกอัลบั้มซูการ์ (Sugar, CTI 6005) สังกัดค่ายซีทีไอเรคคอร์ด (CTI Records) นอกจากนี้เขายังมีโอกาสร่วมงานกับศิลปินต่าง ๆ อาทิ เฟรดดี ฮับบาร์ด (Freddie Hubbard, 1938-2008) มิวท์ แจ็คสัน (Milt Jackson, 1923-1999) จอร์จ เบ็นสัน (Georg Benson, 1943-) บ็อบ เจมส์ (Bob James, 1939-) ริชชาร์ด ที (Richard Tee, 1943-1993) ไอดริส มุฮัมมัด (Idris Muhammad, 1939-2014) รอน คาร์เตอร์ (Ron Carter, 1937-) แกรีน กรีน (Grant Green, 1935-1979) และเอริก เกล (Eric Gale, 1938-1994) เป็นต้น

โดยมีบทเพลงที่เทอร์เร็นตินได้ประพันธ์ไว้ในชื่อเดียวกับอัลบั้มคือบทเพลงซูการ์ วาร์สตรา (Vaartstra, 2012, para 2) ได้กล่าวถึงบทเพลงซูการ์ เอาไว้ในบทความว่าเป็นบทเพลงที่กลายเป็นเครื่องหมายการค้าของเทอร์เร็นติน จากการที่บทเพลงได้สะท้อนจิตวิญญาณของความเป็นบลูส์ออกมา ทางด้านเอเบอร์โซลด์ (Aebersold, 1991, p. ii) กล่าวถึงบทเพลงนี้เอาไว้ว่า เป็นบทเพลงที่ไม่ได้ใช้เสียงประสานแบบบลูส์แต่กลับมีการสร้างทำนองจากบันไดเสียงเพนตาโทนิคไมเนอร์

จากการที่เทอร์เร็นตินออกอัลบั้มแรกภายใต้สังกัดซีทีไอเรคคอร์ด และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ต่อมาในปี ค.ศ. 1971 เทอร์เร็นตินได้ปล่อยอัลบั้มที่สองออกมาภายใต้ชื่อ ซอลท์ซอง (Salt Song, CTI 6010) โดยอัลบั้มนี้ได้รับเกียรติจากอูเมียร์ ดีโอคาโด (Eumir Deodato, 1942-) ผู้มากความสามารถทางด้านคีย์บอร์ด และการประพันธ์เพลง มาเป็นผู้เรียบเรียงบทเพลงในอัลบั้มนี้ และควบคุมการผลิตโดยชาวบราซิล ฮอย (Huey, 2019, para 1) จากเว็บไซต์ออลมิวสิคได้กล่าวถึงอัลบั้มนี้เอาไว้ว่า อัลบั้มนี้อาจไม่ใช่อัลบั้มที่ทรงคุณค่าที่สุดของค่าย แต่เป็นอัลบั้มที่คุ้มค่าสำหรับนักเทนเนอร์แซกโซโฟนที่แสดงออกถึงอารมณ์บลูส์อย่างตรงไปตรงมาซึ่งอาจไม่ถูกใจสำหรับผู้ฟังที่ไม่ชื่นชอบบทเพลงแนวฟิวชั่นส์ ลักษณะทั่วไปของอัลบั้มออกมาในแนวทางที่ไดโอคาโดได้วางไว้ คือ มีจังหวะฟังก์เบา ๆ (Light Funk) มีจังหวะแบบบราซิลซ่อนอยู่ก็งั้น (Brazilian underpinnings)

บทเพลงสตอร์ม (Storm) เป็นบทเพลงที่อยู่ในลำดับที่ 5 ของอัลบั้มซอลท์ซอง ทั้งยังเป็นบทเพลงที่เทอร์เร็นตินได้ประพันธ์ขึ้นมาด้วยตนเอง เพน (Payne, 2011, para 25) กล่าวถึงบทเพลงเอาไว้ว่าเป็นผลงานชั้นยอดของเทอร์เร็นตินเพียงแต่ไม่ได้เป็นที่รู้จักกันโดยกว้างขวาง โดยบทเพลงใช้รูปแบบจังหวะแบบลาติน บทเพลงได้เริ่มดำเนินการทำนองร่วมกันระหว่างเทอร์เร็นติน และเอริก เกล จากนั้นทั้งสองได้ทำการบรรเลง คีตปฏิภาณด้วยแรงบันดาลใจจากบทเพลง ทั้งยังร่วมบรรณบทกวีเสียงกับศิลปินหลายท่าน อาทิ รอน คาร์เตอร์ ในตำแหน่งเบส และริชชาร์ด ที ในตำแหน่งเปียโน เป็นต้น (DeSouteiro, 1995, para 9) รวมไปถึงบทเพลงสตอร์ม ยังเป็นจุดเด่นของอัลบั้มซอลท์ซองที่ได้รับการประพันธ์โดยเทอร์เร็นตินเอง (Bilawsky, 2011, para 3)

ช่วงเวลาใกล้เคียงกันนี้ยังมีเพลงที่มีความน่าสนใจนั่นคือเพลงยิบรอลต์ต้า (Gibraltar) ประพันธ์โดย เฟรดดี ฮับบาร์ด เป็นบทเพลงลำดับที่ 2 จากอัลบั้มเฟรดดีฮับบาร์ด และสแตนลีย์เทอร์เร็นตินอินคอนเสิร์ตวอลุ่มวัน (Freddie Hubbard/Stanley Turrentine in Concert Volume One) ได้รับการบันทึกเสียงเมื่อ 3 มีนาคม ค.ศ. 1973 ที่โรงละครชิคาโก (Chicago opera house) เป็นบทเพลงที่ได้รับการบรรเลงยาวกว่า 19 นาที มีศิลปินที่ร่วมบรรเลง อาทิ เอริก เกล, เฮอริบี แฮนค็อก (Herbie Hancock, 1940-), รอน คาร์เตอร์, แจ็ค เดอโจเนตต์ (Jack DeJohnette, 1942-) เป็นต้น

อดิชั่น (Audition, 2018, para 4) กล่าวถึงบทเพลง*ยิบรอลต้า* เอาไว้ว่าเป็นบทเพลงที่ประพันธ์โดยฮับบาร์ด เพลงได้เริ่มต้นด้วยการบรรเลงคีตปฏิภาณกลองของเดอ โจเนต เป็นบทนำเข้าเพลงด้วยอัตราจังหวะที่หลากหลาย คุณัน ตามมาด้วยคาเตอร์กับแซนค็อกที่ตอบรับด้วยจังหวะลาติน จากนั้นฮับบาร์ดและเทอร์เรนทีนบรรเลงทำนองที่อยู่เหนือกว่าเสียงประสานปรกติ รวมทั้งการใช้บีบอปและโครงสร้างดนตรีแจ๊ส ฮับบาร์ดบรรเลงคีตปฏิภาณเป็นคนแรก ด้วยการใช้นั้ตสันลักษณะของการบรรเลงคล้ายทำให้ความเร็วของบทเพลงลดลง แต่เดอ โจเนตยังคงรักษาความสนุก และสมดุลของบทเพลงเอาไว้ จากนั้นเทอร์เรนทีนบรรเลงคีตปฏิภาณตอบรับ และได้ตอบกันกับฮับบาร์ดอย่าง สนุกสนาน โดยแอนเซลล์ (Ansell, 2019, para 7) ยังได้ได้เขียนถึงการบรรเลงคอนเสิร์ตเอาไว้ในทิศทางเดียวกันว่า ศิลปินได้ทำการบรรเลงคีตปฏิภาณอย่างอิสระและคลอบคลุม โดยมีกลุ่มเครื่องคอร์ดและกลองคอยตอบรับเป็นอย่างดี

ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟน จากการบรรเลงคีตปฏิภาณของ สแตนลีย์ เทอร์เรนทีน ในขณะที่สังกัดค่ายซีทีไอเรคคอร์ด ระหว่างปี ค.ศ. 1970-1973 จะช่วยทำให้ได้เห็นถึง ลักษณะคีตปฏิภาณ ที่เป็นลักษณะเด่นของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งยังสามารถนำลักษณะเด่นเหล่านั้นไปสร้างเป็น แบบฝึกหัด และเทคนิคต่าง ๆ สำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ทั้งผู้วิจัยและผู้ที่สนใจสามารถ นำไปใช้ได้ทั้งในทางปฏิบัติและทฤษฎี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การบรรเลงคีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน
- 2.2 เพื่อสร้างแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลงคีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “แบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลงคีตปฏิภาณของ สแตนลีย์ เทอร์เรนทีน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา และวิเคราะห์การบรรเลงคีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน และ 2) สร้างแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลง คีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน เพื่อให้มีความถูกต้องเหมาะสม ผู้วิจัยได้วางวิธีการค้นคว้าและดำเนินการ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของบทเพลง วิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบระดับความยากง่ายกับหนังสือแบบฝึกหัดที่ใช้ในการอ้างอิง จากนั้นทำการ สร้างแบบฝึก ครอบคลุมขั้นตอนการศึกษาวิจัย และการนำเสนอวิจัย ดังการอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1.1 การทบทวนวรรณกรรม หนังสือ ตำราเรียน งานวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง
- 3.1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3.1.3 ข้อมูลจากแผ่น ซีดี และดีวีดี

3.2 การตรวจสอบข้อมูล

3.2.1 โน้ตตีตปฎิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน ทั้ง 3 บทเพลงที่นำมาทำการวิจัย ได้มีบทเพลงที่มีโน้ตอยู่ แล้วหนึ่งบทเพลง และถอดโน้ตโดยผู้วิจัย 2 บทเพลง เนื่องจากผู้วิจัยได้เป็นผู้ถอดโน้ตเพลงด้วยตนเอง เพื่อให้เกิด ความถูกต้อง จึงได้มีการขอคำแนะนำ และตรวจสอบอีกครั้งโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่น อยู่ประเสริฐ

3.2.2 ระดับของแบบฝึกต่าง ๆ ที่นำมาทำการอ้างอิงเปรียบเทียบ ได้มีการนำมาเทียบเคียงและปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่น อยู่ประเสริฐ

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบ และสร้างแบบฝึก

หลังจากการทบทวนวรรณกรรม รวบรวมเอกสารและข้อมูลต่างๆ รวมทั้งได้ตรวจสอบอย่างถูกต้องแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โน้ตตีตปฎิภาณทั้ง 3 บทเพลงของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน โดยอยู่บนแนวคิดพื้นฐาน ในดนตรีแจ๊ส จากข้อมูลดังต่อไปนี้

3.3.1 การเลือกใช้โน้ตในการบรรเลงตีตปฎิภาณ

3.3.2 การใช้เทคนิคแซกโซโฟน

จากนั้นผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาลักษณะเด่นอันเกิดจากการบรรเลงตีตปฎิภาณ โดยสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน ทั้ง 3 บทเพลง จากนั้นนำลักษณะเด่นที่มีความเหมาะสม มาสร้างเป็นแบบฝึกหัด ด้วยวิธีการเทียบเคียง จากการแบบฝึกที่ได้ทำการตรวจสอบข้อมูลมาแล้ว ทั้งนี้เทคนิคในการบรรเลงแซกโซโฟน จะถูกนำมาปรับใช้ใน แบบฝึกหัดเพื่อเป็นทางเลือกในการใช้ในการฝึกซ้อมและบรรเลง

3.3.3 แบบฝึกหัดมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะการบรรเลงเทเนอร์แซกโซโฟนเป็นหลัก

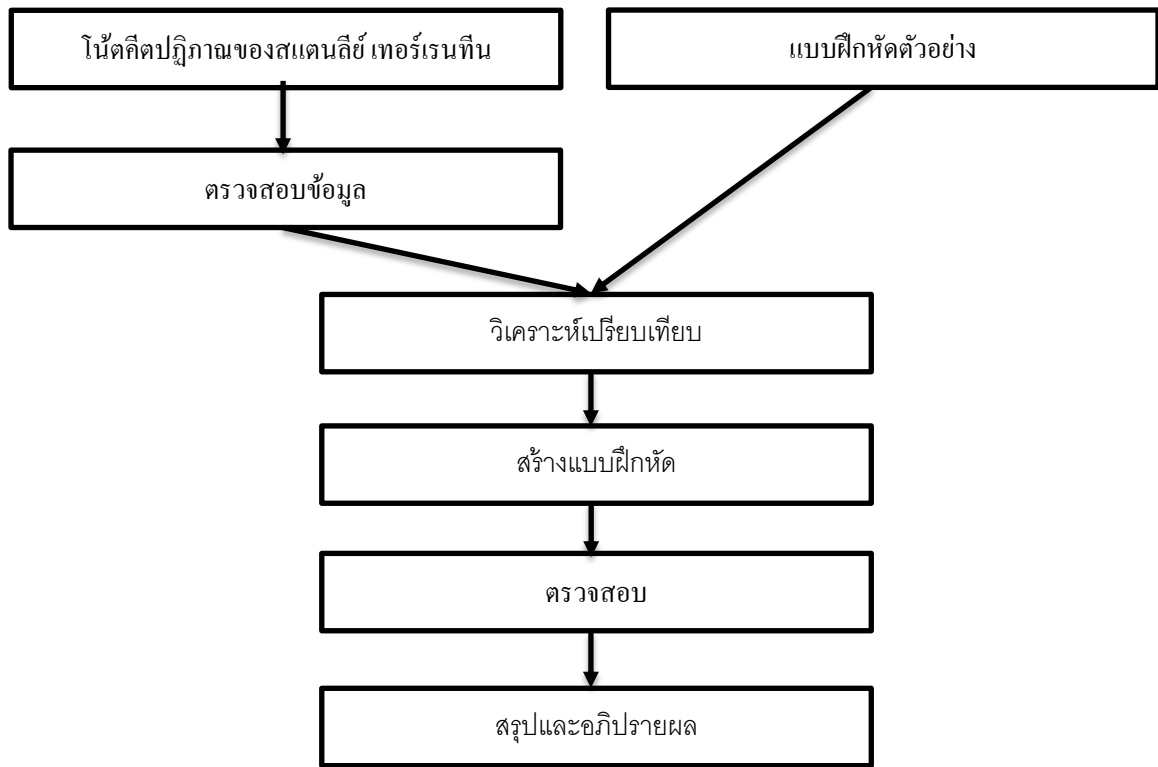
3.3.4 แบบฝึกหัดจะใช้ช่วงเสียงของเทเนอร์แซกโซโฟน Low Bb ถึง Altissimo C หรือ เสียง Ab2 ถึง Bb5 บนเปียโน

3.3.5 โน้ตลักษณะเด่นที่ได้จากการวิเคราะห์นำมาสร้างเป็นแบบฝึกหัด พร้อมอธิบาย แนวทางการบรรเลง ตีตปฎิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทีน

3.3.6 เนื้อหาแบบฝึกหัดนั้น มุ่งเน้นเพื่อให้ผู้ฝึกสามารถฝึกได้ทุกบันไดเสียง และสามารถไปประยุกต์ใช้ใน บทเพลงต่าง ๆ ได้

3.4 กรอบแนวคิดขั้นตอนการศึกษาวิจัย

โครงงานวิจัยเรื่องแบบฝึกหัดสำหรับเทเนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลงตีตปฎิภาณของ สแตนลีย์ เทอร์เรนทีน ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการศึกษา โดยขั้นตอนการดำเนินงานมีดังนี้

กรอบแนวคิดขั้นตอนการศึกษาวิจัย

3.5 การนำเสนอวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้นั้น มีความต้องการศึกษาคีตปฏิภณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทิน เพื่อนำมาสร้างแบบฝึกหัดสำหรับเทเนอร์แซกโซโฟน การนำเสนอใช้วิธีการบรรยายประกอบด้วยการวิเคราะห์ โดยเริ่มต้นที่คิตปฏิภณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทิน ใช้แนวคิดการวิเคราะห์จากหลาย ๆ แนวทาง จากนั้นนำส่วนที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว มาเปรียบเทียบกับแบบฝึกที่ได้ตรวจสอบเอาไว้ เพื่อจะสร้างแบบฝึกหัดที่หลากหลาย รวมถึงการสอดแทรกเทคนิคในการบรรเลงแซกโซโฟนเพื่อเป็นแนวทางให้เลือกใช้

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การบรรเลงคิตปฏิภณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทิน

จากการวิเคราะห์การบรรเลงคิตปฏิภณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทินทั้ง 3 บทเพลงคือ ซูการ์ สตอร์ม และยิบรอลต้า พบว่าแนวทางการบรรเลงที่เป็นเอกลักษณ์และมีความน่าสนใจ อาทิการเลือกใช้โน้ตในการบรรเลงรูปแบบต่าง ๆ การเลือกใช้ลักษณะของจังหวะ และการเลือกใช้เทคนิคของแซกโซโฟนเข้ามาใช้ในการบรรเลง โดยหัวข้อเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการบรรเลงของตัวเทอร์เรนทินอย่างชัดเจน

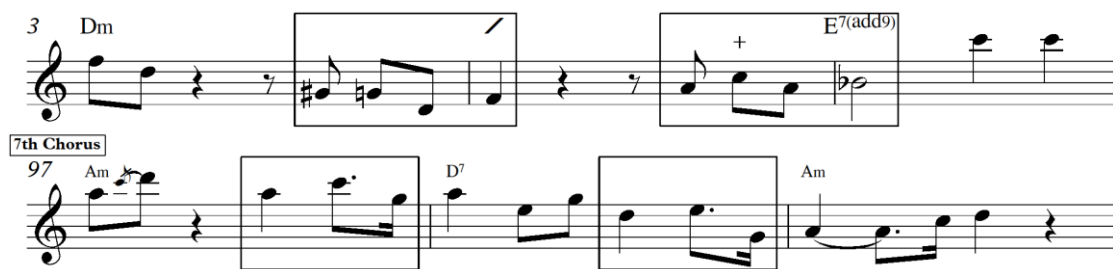
เทคนิคแซกโซโฟนของเทอร์เรนทิน จากการวิเคราะห์สามารถพบได้บ่อยและมีหลากหลายวิธีการ วิธีที่มักพบได้บ่อยคือการใช้เทคนิคสำหรับเสียงสูงที่สูงเกินกว่าระบบนิ้วปรกติที่มีสำหรับแซกโซโฟน และวิธีการใช้นิ้วแทนในการบรรเลงโน้ตระดับ ที่มักใช้เมื่อเริ่มต้นการบรรเลงคีตปฏิภาณหรือเริ่มต้นคอร์รัส

รูปแบบที่เทอร์เรนทินได้นำเสนอในการบรรเลงคีตปฏิภาณที่น่าสนใจคือการใช้โน้ตในคอร์รัสและวิธีการใช้โน้ตครึ่งเสียงในการเคลื่อนเข้าหาโน้ตในคอร์รัสต่อไป วิธีการใช้คือการใช้ร่วมกับลักษณะจังหวะต่าง ๆ รวมถึงการใช้เทคนิคของแซกโซโฟนเข้ามาร่วม เมื่อทุกอย่างรวมกันจึงทำให้บทบรรเลงนั้นมีความน่าติดตาม

รูปที่ 1 การใช้โน้ตในคอร์รัส

ในการเลือกใช้ลักษณะจังหวะรูปแบบต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการบรรเลง เราสามารถพบลักษณะเด่นที่เกิดขึ้นในบทเพลง คือการใช้โน้ตสามพยางค์ การใช้โมทีฟจังหวะ การใช้การพัฒนาลักษณะจังหวะโดยแนวทำนอง การใช้การเคลื่อนออกของลักษณะจังหวะ และการใช้จอห์น โคลเทรน ลิค เมื่อลักษณะเหล่านี้รวมกับการใช้โน้ตของเทอร์เรนทินจึงเป็นสิ่งที่เหมาะแก่การนำมาสร้างเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟน

รูปที่ 2 การใช้การพัฒนาจังหวะ

แบบฝึกหัดที่ได้จากการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การบรรเลงคีตปฏิภาณของเทอร์เรนทิน ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเอกลักษณ์ต่าง ๆ มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนจำนวน 10 หัวข้อ และเรียงลำดับจากง่ายไปสู่ยาก โดยทุกแบบฝึกหัดจะมีความสอดคล้องกับการบรรเลงคีตปฏิภาณของเทอร์เรนทิน เพื่อให้ผู้ฝึกได้เข้าใจถึงเอกลักษณ์เหล่านั้น สามารถดูแบบฝึกหัดฉบับเต็มได้ที่ ภาคผนวก ข ในเล่มวิจัยฉบับเต็ม

วิธีการดำเนินคอร์รัสในแบบฝึกหัดนั้นเป็นการกำหนดแนวทางเอาไว้ให้เป็น ii VI ในแบบฝึกหัด เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันกับพื้นฐานของดนตรีแจ๊ส ผู้วิจัยได้ทำการเปลี่ยนท่วงเสียงให้ครบ 12 เสียงในลักษณะเพิ่มขึ้น

ครั้งละครึ่งเสียง เมื่อถึงช่วงเสียงสูงจะมีระบบนิ้วแทนสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนเข้ามาเพื่อเป็นตัวช่วยสำหรับการฝึกสามารถเลือกแนวทางการเลือกใช้ระบบนิ้วสำหรับการฝึกได้ที่ภาคผนวก ค ในเล่มวิจัยฉบับเต็ม เพื่อเป็นตัวช่วยให้การฝึกซ้อมบรรเลงเป็นไปอย่างราบรื่นทุกแนวท่วงเสียง

อภิปรายผล

วิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนที่ได้จากการวิเคราะห์การบรรเลงคีตปฏิภาณของเทอร์เรนทีน ในบทเพลง ซูการ์ จากอัลบั้มซูการ์ (Sugar 1970) บทเพลง สดอร์ม จากอัลบั้มซอลท์ซอง (Salt Song 1971) บทเพลง ยิบรอลต้า จากอัลบั้มเฟรเดอ์ฮับบาร์ดและสแตนลีย์เทอร์เรนทีนอินคอนเสิร์ตวอลุ่มวัน (Freddie Hubbard/Stanley Turrentine in Concert Volume One 1973) โดยใช้แนวคิดพื้นฐานในดนตรีแจ๊สมาใช้ในการวิเคราะห์ จากนั้นนำข้อมูลมาสร้างแบบฝึกหัดสำหรับเทนเนอร์แซกโซโฟนจำนวน 10 บท

แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมานี้เรียงลำดับเนื้อหาตามลำดับการวิเคราะห์เพื่อให้ผู้ฝึกเริ่มจากแบบฝึกที่เรียงลำดับจากง่ายไปถึงยากเพิ่มขึ้นไปจนถึงแบบฝึกหัดที่ 10 ในแต่ละแบบฝึกหัด ได้มีการเปลี่ยนท่วงเสียงขึ้นครั้งละครึ่งเสียงจนครบ 12 เสียง โดยผู้ฝึกสามารถเลือกฝึกที่เสียงใดก่อนก็ได้ตามความถนัด จากนั้นจึงค่อย ๆ เปลี่ยนท่วงเสียงจนครบ เมื่อผู้ฝึกคุ้นชินแล้วจะสามารถช่วยให้นำไปปรับใช้ในบทเพลงต่าง ๆ ได้

แบบฝึกหัดที่ 1-3 เป็นแบบฝึกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกใช้โน้ตต่าง ๆ ในการบรรเลง โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวโน้ต บันไดเสียง และคอร์ด มุ่งเน้นการใช้ตัวโน้ตในการเคลื่อนที่ไปสู่คอร์ดต่อไป การเคลื่อนไปแบบโน้ตต่อโน้ตที่มีการเคลื่อนแบบใกล้เคียง และการเคลื่อนแบบกระโดด การเคลื่อนแบบครึ่งเสียงที่มีทิศทางทั้งบนล่างในการบรรเลงแบบต่าง ๆ

แบบฝึกหัดที่ 4-7 เป็นแบบฝึกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกใช้ลักษณะจังหวะต่าง ๆ ของเทอร์เรนทีน มีการนำรูปแบบจากเลือกใช้โน้ตต่าง ๆ เข้ามาผสมเพื่อเพิ่มระดับและความน่าสนใจ รวมถึงลักษณะจังหวะต่างๆที่เป็นเอกลักษณ์นั้นมีการใช้ลักษณะ โหมที่พียงหะ การใช้การพัฒนาจังหวะ การเคลื่อนออกของลักษณะจังหวะ และการใช้จอห์น โคลเทรน ลิก

♩ = 80-100

Dorian	Mixolydian	Ionian (Major Scale)
--------	------------	----------------------

รูปที่ 3 ตัวอย่างแบบฝึกหัดการใช้การพัฒนาจังหวะ

แบบฝึกหัดที่ 8-10 เป็นแบบฝึกหัดที่เนื้อหาได้มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคนิคของแซกโซโฟนที่เทอร์เรนทินได้นำมาใช้ เทคนิคระบบนิ้วสำหรับการบรรเลงเสียงสูง และระบบนิ้วแทนสำหรับการ บรรเลงโน้ตระดับ เป็นการผสมผสานกันระหว่างแบบฝึกหัดที่ 1-7 แล้วนำมาสร้างเป็น แบบฝึกหัดที่ 8-10 เนื่องจากระบบนิ้วที่นำมาใช้ มีความยุ่งยากในการฝึกฝน สามารถดูแนวทางการใช้นิ้วในเสียงต่างๆ ได้ที่ภาคผนวก ค ในเล่มวิจัยฉบับเต็ม

♩ = 80-100

Dorian	Mixolydian	Ionian (Major Scale)
Em ⁷	A ⁷	D ^{maj7}
Fm ⁷	Bb ⁷	Ebmaj ⁷
F#m ⁷	B ⁷	E ^{maj7}

รูปที่ 4 ตัวอย่างแบบฝึกหัดการใช้เทคนิคนิ้วสำหรับเสียงสูง

5. ข้อเสนอแนะ

การบรรเลงแซกโซโฟนนั้นมีปัจจัยหลายอย่างที่จะสร้างความน่าสนใจแก่ผู้ฟัง ทั้งการเลือกใช้ตัวโน้ต จังหวะ และเทคนิคของเครื่อง เป็นต้น แบบฝึกหัดได้กลายเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ ผู้ที่ฝึกฝนสามารถเข้าใจจุดต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว ในการฝึกควรได้รับการสอดแทรกเนื้อหาอื่น ๆ นอกเหนือจากทักษะการบรรเลงเพียงอย่างเดียว เพื่อพัฒนาการต่อยอดการบรรเลงให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเพิ่มเติมข้อเสนอแนะดังนี้

การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้ฝึกหรือผู้สอนสามารถนำฝึกหัดเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในบทเพลงต่าง ๆ ในดนตรีแจ๊สได้ด้วยตนเอง จากการที่แบบฝึกหัดได้ออกแบบให้อยู่บนทางเดินคอร์ด ii V I เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้ ทั้งยังได้แนวทางการบรรเลงที่เป็นเอกลักษณ์ของเทอร์เรนทิน เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้ฝึกเพื่อทำให้มีความพร้อมในการบรรเลงเมื่อต้องเจอสถานการณ์จริง โดยเฉพาะในดนตรีแจ๊สที่มีการปรับเปลี่ยนทฤษฎีเสียงอยู่บ่อยครั้ง ทั้งนี้การฝึกจะได้ผลมากยิ่งขึ้นเมื่อได้ฝึกการฟัง และศึกษาประวัติศาสตร์ดนตรีแจ๊สร่วมด้วย

การศึกษาประวัติศาสตร์แจ๊สควบคู่ไปกับการฟังดนตรีแจ๊ส โดยเฉพาะในช่วงชีวิตของเทอร์เรนทิน เป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจถึงความเป็นมาของอิทธิพลที่ส่งผลต่อแนวทางการบรรเลงของเทอร์เรนทิน การฟังยังเป็นการสร้างความเคยชินกับเสียง และรูปแบบการบรรเลงของศิลปินรวมไปถึงผู้ฝึกอาจพบเห็นประเด็นที่อยู่นอกเหนือจากแบบฝึก อาทิ เทคนิคสำหรับแซกโซโฟนที่จะช่วยให้ผู้ฝึกสามารถทำการบรรเลงได้คล้ายกับศิลปินที่ทำศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

แบบฝึกหัดสำหรับเทนอร์แซกโซโฟนจากการบรรเลงคีตปฏิภาณของสแตนลีย์ เทอร์เรนทิน ในขณะที่สังกัดค่ายซีทีไอเรคคอร์ดซีทีไอเรคคอร์ด (CTI Records) นั้น เป็นการวิเคราะห์และนำบทวิเคราะห์มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดจากเทอร์เรนทิน ซึ่งเป็นเพียงช่วงเวลาเดียวและศิลปินเพียงคนเดียว ยังมีอีกหลายช่วงเวลาในห้วงชีวิตของเทอร์เรนทินที่น่าสนใจ และยังมีศิลปินอีกหลายท่านที่มีความสำคัญในการเป็นนักแซกโซโฟน การวิเคราะห์หลากหลายคนจะเป็นการเพิ่มพูนองค์ความรู้เพื่อเตรียมตัวผู้การนำไปใช้จริง และพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาและเป็นแนวทางแก่ผู้อื่นเพื่อพัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้ของคนตรีแจ๊สในประเทศไทยให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทชา พันธุ์เจริญ. (2552). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เกษกะรัต.
- ยศสวัสดิ์ จิรายุวัฒน์. (2560). *แบบฝึกหัดการบรรเลงเบสจากการวิเคราะห์แนวการอิมโพรไวส์ของ สก็อตต์ ลาฟาโร* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี.
- Aebersold, J. (2013). *Jazz hand book*. New Albany, IN: Jamey Aebersold Jazz.
- Aebersold, J. (1991). *Volume 49 sugar*. New Albany, IN: Jamey Aebersold Jazz.
- Ansell, Dedek. (2019, May 9). *Freddie Hubbard/Stanley Turrentine: in concert vols 1&2*. Retrieved from <https://jazzjournal.co.uk/2019/05/09/freddie-hubbard-stanley-turrentine-in-concert-vols-1-2/>
- Audition, A. (2018). *Freddie Hubbard/Stanley Turrentine - in concert volume one&two – CTI Records/Speakers Corner*. Retrieved from http://www.speakerscornerrecords.com/img/reviews/60449_www.audaud.com.pdf
- Benedict, J. W. (1992). *Incorporating jazz into the study of saxophone at the undergraduate level: A graded index of materials and recommendations for their use* (Unpublished Doctoral dissertation). Faculty of graduate school of the University of Texas at Austin, Texas.
- Bilawski, D. (2011). *Stanley Turrentine: Salt Song*. Retrieved from <https://www.allaboutjazz.com/salt-song-stanley-turrentine-cti-masterworks-review-by-dan-bilawsky.php>
- Huey, S. (2019). *Stanley Turrentine Salt Song*. Retrieved from <http://www.allmusic.com/album/salt-song-mw0000026547>
- Loboda, E. J. (2018). *An analysis of overtone production techniques in saxophone teaching methods* (Unpublished Doctoral dissertation). The Faculty of the Graduate School at the University of North Carolina at Greensboro, North Carolina.
- Payne, D. (2011). *Celebrating CTI Records' 40th Anniversary – part 3*. Retrieved from <http://jazzonline.com/blogs/celebrating-cti-records-40th-anniversary-part-3.html>
- Rascher, S. M. (1977). *Top-tones for the saxophone four-octave range* (3rd ed). New York: Carl Fischer.
- Snidero, J. (1996). *Jazz conception*. Rottenburg, DE: Advance Music.

Stanley Turrentine. (2016). Retrieved March 15, 2020, from <https://musicians.allaboutjazz.com/stanleyturrentine>

Vaartstra, B. (2012). *Sugar*. Retrieved from <https://www.learnjazzstandards.com/jazz-standards/sugar/>